

KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA

• SVOJ 75. ROJSTNI DAN PRAZNUJE
ŠTEFAN TROBIŠ

Naš prvi urednik

Štefan Trobiš urednik nekdanje Moščanske kronike in prvi glavni urednik Moščanske skupnosti, praznuje 13. decembra 75. rojstni dan. Tako visok življenjski jubilej pa je seveda priložnost za pogovor. Toda Štefan Trobiš, živahen, delaven, prizadeven, tak je bil namreč vedno, nerad govori o svojem početju.

»Zdravje mi še dopušča, da lahko v svojem okolju družbenopolitično delujem in aktivno spremljam vsa naša dogajanja,« je povedal. »Vesel sem vsakega našega napredka, hkrati pa me vznemirjajo nekateri negativni pojavi, do katerih prihaja v naši družbi. Na primer: naš tisk piše, da tudi v nerazvitih občinah rastejo milijarderji kot gobe po dežju. Zgubljajo menda povišujejo osebne dohodke prek dogovora, blago čaka v trgovinah na višje cene in podobno. Takšno pavšalno pisanje nima pravega uspeha, le razburja ljudi.«

In še našteva primere, za katere misli, da bi jih v naših časopisih in revijah morali bolj obrazložiti. »O usodi filma Dražgoška bitka še do danes nismo dobili pravega odgovora, pa tudi resnični krivci niso ugotovljeni. Na zvezni ravni so sklenili, da bodo tiste delovne organizacije, ki so neupravičeno dvignile cene svojim izdelkom, morale le-te znižati. Tak primer pa doslej še ni bil objavljen. Kmetijstvo je sedaj naša prednostna panoga. Kaže pa, da vse to, kar z rokami naredimo, z ... podremo, saj zdaj ni umetnih gnojil, ni goriva, ni rezervnih delov, ni zaščitnih sredstev...«

»Ne mislim pa,« pravi Štefan Trobiš, »da si nihče ne prizadeva, da bi se stvari bolje urejale, vendar menim, da je premalo premišljenih ukrepov in premalo doslednosti, pa tudi premalo tistih, ki se za vse to res zavzemajo. Vse te negativne pojave navajam z željo, da bi takih primerov bilo vse manj, da bi se naša

družba hitreje razvijala v organizirano in samoupravno socialistično družbo, kakršno smo imeli v mislih ves čas naše borbe in tudi danes ne odstopamo od nje.«

Štefan Trobiš ima v občini in v mestu razne zadolžitve. Je

Štefan Trobiš

podpredsednik občinskega društva upokojencev, predsednik društva upokojencev Moste, predsednik hišnega sveta stolpnice, v kateri stanuje. »Toda saj ni pomembno, le kaj bi vse našteval,« reče. In ko ga vprašamo, kaj počenja v času, ko se ne ukvarja s prej omenjenimi dolžnostmi, pove, da rad dela na vrtu, pogostokrat zahaja tudi na Golovec. Vendar v zadnjih mesecih vse manj. Ni časa. In spet reče: »Vse to ni pomembno!« Pomembno pa je, da bi bili vsi pripravljeni sodelovati, da bi vsi s svojim ravnanjem prispevali k naši zdajšnji najpomembnejši nalogi — gospodarski stabilizaciji.

Štefanu Trobišu želimo še veliko zdravih, uspešnih, delovnih let!

D. J.

MAROLTOVCI MED NAMI

V petek, 20. novembra smo Moščani imeli priložnost videti v svoji sredini akademsko folklorno skupino »France Marolt« iz Ljubljane, ki se nam je predstavila s svojim programom slovenskih in jugoslovanskih plesov. Prvo snidenje z Maroltovci v kulturnem domu Španski borci je bil tudi prvi njihov stik z domačo publiko po uspešni oktobrski turneji po Sovjetski zvezi (v okviru meddržavne izmenjave med SZ in SFRJ) in po SAP Vojvodini (kulturni dnevi SR Slovenije v SAP Vojvodini).

Skupina študentov univerze Edvarda Kardelja že 33 let doma in po svetu uspešno prikazuje koreografsko prirejene spletke ljudskih plesov, pesmi in šeg. Pravzaprav je to edina slovenska skupina, ki se lahko predstavi s celovečernim programom spletoz iz vseh slovenskih pokrajin.

Tokrat so se nam Maroltovci predstavili s svojim »jugoslovanskim« programom. Po uvodnih belokranjskih plesih, ki jih je na oder postavil njihov umetniški vodja in sodelavec glasbeno-narodopisnega inštituta pri SAZU prof. Mirko Ramovš, so nas z lahkotnim drobnim prepletanjem nog popeljali v osrednjo Srbijo. Sledili so vedno zanimivi rezijanski plesi, ki s svojimi plesi »v pari«, »v tri« in »na križ« prav na poseben dostojanstven način plemenitijo že tako bogato ljudsko izročilo Slovencev. V Starobosanskem kolu iz okolice Blamoča so z ritmičnimi koraki brez glsbene spremljave prikazali socialni motiv — preizkušnjo zdržljivosti žensk za naporno življenje na vasi. Z vedno živahnimi gorejskimi plesi Tončke Maroltove je bil zaključen prvi del večera.

Drugi del so Maroltovci pričeli s Posavskimi plesi Ivana Ivančana. V ne tako redki kombinaciji,

Maroltovci so navdušili gledalce tudi v domu Španski borci (Fotoarhiv AFS)

kjer se ljudska pesem prepleta s plesom, smo bili na zaključku pri zanimivem Dučecu, ki v ljudskem izročilu pomeni osredno prošnjo za boljšo letino. Popolno nasprotje so bili prek-

murski plesi, kjer so fantje zagrizeno tekmovali v pretikanju robcev. Skupaj z dekleti so nam nato prikazali v plesu še nekaj delovnih običajev iz Prekmurja. Vlaški plesi so s svojimi temperamentnimi sinkopiranimi koraki prikazali vpliv Romunov na srbsko ljudsko izročilo. Štajerski oktet nas je nato s štiriglasnim petjem uvedel v štajerske ples, ki so se prek liričnih »štajerišev«

stopnjevali v temperamentnejše valčke in polke. Za zaključek nastopa smo si lahko ogledali nežne bunjevske ples, kjer dekleta v lepih svilenih nošah s trepetajočim korakom okrašujejo fantovske filigransko polno izvedene korake.

Vseh deset plesov sta izvajali dve skupini: »srednji« in »stari« Maroltovci, ki se razlikujejo tako programsko kot tudi kvaliteto. Program »srednjih« je nekoliko lažji in krajši, medtem ko »stari« Maroltovci, ki so tudi po starosti dlje časa pri skupini (povprečni staž 5 — 6 let) obvladujejo zahtejnejši in nekoliko težji program.

Vsako leto AFS »France Marolt« vpiše tudi nove plesalce in godbenike, ki po uspešno opravljenih avdicijah lahko napredujejo v »srednjo« skupino, kvalitetnejši iz te skupine pa napredujejo v »starejšo«.

»Srednji« in »stari« se udeležujejo tudi mnogih pisanih gostovanj. Letos so bili na otoku Visu, po slovenski obali, pri zamejnih na Koroškem, v Münchnu, v Belgiji, na Poljskem, in kot že rečeno, v SZ ter SAP Vojvodini.

Upamo, da se bodo kljub napornim gostovanjem, predvidenim v letu 1982, ponovno oglasili tudi v našem kulturnem domu.

F. S.

Saturnužani v KUD Vide Pregarc

Pravzaprav smo se pogovarjali o kulturnem programu ob praznovanju 60. obletnice ustanovitve tovarne Saturnus. Tovariš Triler je povedal, katere pesmi bo zapel pevski zbor KUD Vide Pregarc. Nenadoma pa je pogovor stekel o kulturniškem delovanju Saturnužanov. Saturnus je bil dolga leta po vojni in tudi kasneje zgled, kako se goji delavska kultura. Pa nekega lepega dne vodilni niso pokazali več toliko razumevanja za kulturo, ki da je baje motila ritem proizvodnje. In Saturnužani so se — z veliko srca za vse lepo — vključili v KUD Vide Pregarc. O tem društvu je spregovoril tovariš Lado Sluga, ki poje v pevskem zboru in je tudi predsednik društva.

»Ko sem se zaposlil v Saturnusu, je bil le-ta pojem delavske kulture. Imeli smo leposlovno knjižnico, tehnično knjižnico, dramatsko skupino, glasbeno sekcijo, naši strokovnjaki iz tiskarne — likovniki — pa so nam vedno priskočili na pomoč s propagandnim materialom. Sam sem bil član dramske sekcije, ki je bila izredno uspešna, saj smo imeli tudi samostojni nastop v

čati in kvalitetno izboljšati — in 14 Saturnužanov se nas je odločilo, da se priključimo. Bili smo brez glasbene vzgoje, vendar smo jo počasi pridobivali. Žal moram pripomniti, da je bilo v našem zboru vedno malo pevcev iz Saturnusa — največ tri — in čeprav je Saturnus pretežno ženski kolektiv, nam ni nikoli uspelo pridobiti več tovarišic. Pevski zbor je zaživel, čeprav število pevcev niha, kot je pač pri vseh zbora. Sicer pa bo o njem več povedal tovariš Triler. Danes so v našem društvu še druge sekcije, kot so harmonikarji — letošnji evropski mladinski prvaki, likovniki in fotografi. Naše fotografije vodi znani fotografski mojster Tihomir Pinter, med likovniki pa je tudi Janez Ošaben iz Saturnusa, ki se med drugim udeležuje kvalitetnih slikarskih kolonij, lani pa je tudi samostojno razstavljal v Kumrovcu.

Ko so po Mostah vznikale kulturno-umetniške skupine, smo si vsi želeli tudi potrebovali — prostor. Tega danes imamo, zgradili smo ga delavci s svojimi prispevki: kulturni dom Španski borci. Namenjen je predvsem kulturi in likovniki, člani našega društva, so tam že stalni gostje. Prav ponosen sem na lepo in sodobno urejeno knjižnico, ki je na razpolago vsem krajanom.

Moti pa me, da je v domu sedež KS Moste, ker menim, da ne spada tja. Obljubljeno nam je bilo, da bo v tem domu zaživelo tudi eno izmed kulturno-umetniških društev iz Most in iskreno upam, da bo ta obljuba tudi izpolnjena.

AMP

(Prihodnji naprej)

Lado Sluga

Šentjakobskem gledališču. Nekega dne pa smo bili v podjetju odveč. A želja po kulturnem delovanju je ostala. Leta 1972 so se v občini začeli pogovarjati o ustanovitvi kulturno-umetniškega društva in leta 1974 je bilo KUD Vide Pregarc ustanovljeno. Večina članov je bila prav iz Saturnusa, predvsem pevcev, in odločili smo se, da bomo zbor poimenovali po saturniški junakinji Vidi Pregarc. Pozneje je to ime prevzelo celotno društvo.

Najprej je deloval mešani pevski zbor, ki so ga želeli pove-

Literati, na plan

Pri občinski ZKO je začel letos delovati tudi odbor za literarno dejavnost. Naši literati sicer že organizirano delujejo v dveh smereh — prek umetniške priloge Nsk 25. MAJ in v aktivu mladih novinarjev — dopisnikov s šol naše občine. V okviru ZKO pa bomo skušali še bolj organizirano vključiti vse literarne ustvarjalce ter poiskati nove možnosti za njihovo predstavljanje v občini in zunaj njenih meja.

Zaenkrat naj bi delo odbora potekalo predvsem v treh smereh:

- literarni večeri, javni nastopi literarnih ustvarjalcev (poezija, proza, dramatika),
- sodelovanje pri Nsk Ljubljanskem dnevniku, Pionirskem listu, Mladini, Menorju, TV — 15 ter drugih časopisih in revijah,
- založništvo ob pomoči OKS.

Poleg tega bo odbor skušal čimtesneje sodelovati z vsemi šolami, s knjižnico Jožeta Mazovca, drugimi občinami ter pobratenimi mesti in občinami.

Literati naj bi se udeleževali srečanj in natečajev (Naša beseda, Srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov v Gradšcu itd.).

Za začetek je odbor za literarno dejavnost organiziral literarni večer mladih, vendar že uveljavljenih ustvarjalcev Franca Lainščka — Ferija, Milana Vinčelica in Vlada Žabota, katerih pesmi so predstavili Bojan Umek, Jana Hebranova in Igor Samobor. Prireditev je bila 21. novembra ob 20. uri v dvorani kulturnega doma Španski borci, s svojim nastopom pa so srečanje popestrili člani ansambla Sedmina, ki so zaigrali nekaj svojih skladb.

Odbor za literarno dejavnost vabi vse, ki se kakorkoli ukvarjajo z ustvarjanjem na literarnem področju in bi se radi predstavili širšemu krogu občinstva, da to sporeče na zvezo kulturnih organizacij Ljubljana Moste-Polje, Proletarska 1, obenem pa pošljejo tudi svoje prispevke. Z uredništvom Nsk je namreč dogovorjeno, da bodo eno od naslednjih umetniških prilog Nsk 25. MAJ (verjetno ob kulturnem prazniku 1982) v celoti pripravili ljubiteljski literarni ustvarjalci naše občine.

M. Š.

• KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA

Novosti v glasbeni sobi

Sergej Prokofjev: Koncert fur Klavier und Orchester Nr. 3 C-dur, op. 26 (Martha Argerich, klavir)
ARS Musica Sloveniae: Franc Pollini (Zdenka Novak, klavir)
Musica Slovenica: Alojz Strebtonjak: Koncert za harfo in orkester (Ruda Ravnik-Kosi, harfa) Dane Škerl: Druga simfonija »monotematika« za godala
Deep Purple: Deepest Purple
Jean-Michel Jarre: Magnetic Fields
Frank Sinatra: Največi uspjesi
Stars on 45
Chuck Berry: Rockin' with Chuck Berry
Classix nouveau: Night People
Leo Sayer: Living in a Fantasy
Folklorni ansambel »Tine Rožanc«
Pink Floyd: Meddle
Paco de Lucia y Ramon de Algeciras
Barbara Streisand: Guilty
Valentin Baglaenko: Songs and Romances
Hazard: Marie
Emmylou Harris: Evangeline
Chopin za mlade ljubavnike
Sary Cats: Pin Up
Status quo: Never Too Late
Ibrica Jusić: Čovjek bez kafića
Georgiu Zamfir: Eté d'amour
Bob Seger and The Silver Bullet Band: Against the Wind
Steppenwolf Gold
Jakob Jez: Pojem-plesem
More: Warhead
Liza Minnelli: Tropical Nights
Edvard Grieg: Koncert za klavir in orkester v a-molu, op. 16 (Tadeja Perkavec, klavir)
Antonin Dvořak: Dal Nuovo mondo
Johannes Brahms: Koncert za violino i orkestar u D-duru, op. 77 (Henryk Szeryng, violina)
Lovin' Spoonful: The Best of Lovin' Spoonful
Eagles: Live
Buldožer: Pljuni istini u oči
Keith Emerson: The Nice
Vis »Idoli«
Louis Armstrong and King Oliver
Urban Cowboy
Slovenski oktet: Nocoj in vselej
Duško Gokjović: After Hours
Lojze Lebič: Požgana trava

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

VESTI IZ KULTURE

• Razstava grafik

V predverju kulturnega doma na Vevčah je od 19. do 26. novembra razstavljal grafike poljski umetnik Zbigniew Józwick. Razstavo sta priredila društvo Ex libris Slovenije in likovna skupina Papirnice Vevče. Iz vabila povzemamo, da je poljski umetnik Zbigniew Józwick, sicer magister kemije in doktor naravoslovnih ved, v umetniških krogih znan kipar in grafik, ki namenja posebno pozornost razvoju in razširjanju male grafike. S svojimi deli je sodeloval že na raznih razstavah doma in po svetu. Dobil je tudi številna priznanja.

• Vas zanimajo družabni plesi?

Zveza kulturnih organizacij naše občine vabi občane, ki jih zanimajo družabni plesi, da to sporočijo na sedež OZKO, Proletarska 1 ali pa se prijavijo v spodnji dvorani Titovega doma v Zeleni jami, Pokopališka 35, kjer so vsak ponedeljek in sredo od 19.30 naprej plesne vaje. Prav tam in ob istem času dobite tudi vse dodatne informacije!

